

Justitiedepartementet

Yttrande över promemorian Ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Förslagen i promemorian innebär att förbuden i förordningen från mars 2020 (2020:114) inte ska gälla för vissa sammankomster och tillställningar med sittande deltagare, och inte heller för sammankomster och tillställningar som hålls på sådana serveringsställen som omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Ett nytt högre tak för antal deltagare skall definieras för dessa undantag.

Region Stockholm har drabbats hårt av covid-19 pandemin. I slutet av augusti ligger dock såväl antalet nya fall som antalet sjukhusvårdade på en låg nivå.

Att arrangera sammankomster och tillställningar enligt det nya förslaget måste ske på ett ansvarsfullt sätt så att inte smittspridningen i Regionen riskerar att öka.

Under förutsättning att köer och trängsel undviks under hela den allmänna sammankomsten respektive den offentliga tillställningen, såväl före, under och efter, ser Regionen, här företrätt av Smittskydd Stockholm samt Kulturförvaltningen positivt på förslaget.

Smittskyddsläkaren vill särskilt framhålla att undantagen enbart kan ske under förutsättning att god handhygien och social distans kan bibehållas under hela evenemanget. En viktig rekommendation för att hålla smittspridningen nere är att stanna hemma vid minsta symtom på sjukdom. Det är önskvärt att arrangörerna underlättar för deltagare att kunna göra detta, vilket kan innebära att se över reglerna för avbokning.

Det är också önskvärt att man i förslaget kan kommentera hur arrangören kan tänka kring ett sällskap, t ex en familj, som deltar i samma evenemang.

Kulturförvaltningen i Region Stockholm, företrätt av förvaltningschef Eva Bergquist, framför följande synpunkter:

”För idrotts- och kultursektorn är de föreslagna ändringarna i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar välkomna och i linje med de önskemål som branscherna gett uttryck för. Avståndet om 2 meter är lättare att tillmötesgå för de idrottsarenor eller större kulturinstitutioner även om de ekonomiska konsekvenserna kvarstår att utreda; för mellanstora salonger eller biografier kan begränsningarna innebära att det möjliga publikunderlaget är för litet för att det ska vara ekonomiskt försvarbart att öppna upp. Här blir utformningen av den aviserade satsningen om 2,5 mdr till sektorerna viktig.

Det svenska kulturlivet har under vår och sommar genomgått ett stålbad med anledning av de förbud och restriktioner kring allmänna sammankomster och evenemang som tillämpats som åtgärder för att stävja coronaepidemin. Arbetsförmedlingen rapporterar att antalet inskrivna kulturarbetare vid har ökat med 48,5 procent sedan februari, och Tillväxtverkets siffror visar att nära 18.000 anställda inom området kultur, nöje och fritid har berörts av korttidspermitteringar. Även idrottslivet har drabbats hårt av begränsningarna med matcher och tävlingar som ställts in eller ägt rum utan publik. Idrottsrörelsen har behövt anpassa delar av verksamheten och föreningar som arrangerar motionslopp, cuper eller andra evenemang har behövt ställa in.

I förändringen av förordningen föreslås dels att konstnärliga och andra evenemang –som definieras som allmän sammankomst eller offentlig tillställning – ska kunna äga rum på restauranger och serveringsställen med en publik större än 50 deltagare. Detta eftersom dessa ställen redan omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder av serveringsställen. Därutöver föreslås även att samma sammankomster och tillställningar ska kunna arrangeras för en sittande publik med fler än 50 deltagare ”men färre än ett visst högre antal deltagare” även i andra sammanhang, förutsatt att sittplatserna kan arrangeras med minst två meters avstånd och att det i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla avstånd i samband med arrangemanget. Som synes saknar förslaget en exakt angivelse av ett nytt maxtak för antal deltagare. Som skäl till detta anges att ”den frågan bäst kan bedömas efter att Folkhälsomyndigheten och berörda aktörer har fått lämna sina synpunkter.”

Regeringsförslaget har välkomnats av kulturlivets parter. Idéer och synpunkter finns gällande vilken övre numerär och vilket avstånd mellan deltagare som är lämpligt och möjligt att hantera för teatrar, biografier och konserthus och andra kulturarrangörer. Bland annat säger Folkets hus och

parker man är ”orolig” för hur ett avstånd om två meter ska kunna genomföras rent praktiskt i biografen och möteslokaler och man efterlyser en dialog mellan Folkhälsomyndigheten och kulturbranschen gällande framtagandet av riktlinjer för genomförande av smittsäkra kulturarrangemang. Det är inte svårt att föreställa sig att en tvåmetersregel kan göra det svårt för mindre arrangörer och lokaler att möjliggöra plats för värst många fler än 50 personer. På ett annat sätt finns en naturlig farhåga hos producenter att ett eventuellt nytt maxtak för publik ska bli för lågt så att det inte lönar sig att genomföra lite större och mer kostsamma evenemang.

Som ett exempel kan Folkoperans – en stiftelse som stöds av Region Stockholm nämnas som i ett pressmeddelande redovisar för följande analys. ”Om publiken begränsas till enskilda individer med ett avstånd på minst 2 meter i alla led (minsta avståndet mellan sällskap på restauranger är 1 meter) kommer en mellanstor teater som Folkoperan med 560 platser att kunna välkomna som mest 75 personer per föreställning. Det ställer stora utmaningar på teaterns redan ansträngda ekonomi och omöjliggör i praktiken en egenproducerad verksamhet. En maxpublik på 75 personer motsvarar en beläggning på 13,3 % jämfört med de 75 % som vi har i våra ursprungsbudgetar för att kunna bedriva en fungerande kvalitativ verksamhet.”

Stockholm 2020-08-27
Maria Rotzén Östlund
Ställföreträdande smittskyddsläkare